

KLIMENT IN NAUM

Priprave na misijonsko delo med Bolgari so verjetno vplivale na nastanek prve slovanske abecede, glagolice ter prve književnosti v jeziku makedonskih Slovanov (solunska brata Ciril in Metod).

Delo Cirila in Metoda je na široko zaživelu zlasti po prihodu njunih učencev Klimenta in Nauma v Makedonijo. Pomen njunega delovanja je predvsem v tem, da sta s svojo širokopotezno akcijo zmanjševala bizantinski vpliv, ki se je širil predvsem s cerkveno organizacijo in zakonodajo. Ker Boris ni imel dovolj pismenih ljudi med Bolgari in Slovani, je moral prepustiti cerkvene posle bizantinskim (grškim) duhovnikom. Kliment in Naum sta temeljito spremenila to stanje. Njima pripadajo velike zasluge, da je bil uveden jezik makedonskih Slovanov ne le v cerkev, ampak tudi v književnost.

Kliment je deloval v Makedoniji od 886 do smrti leta 916. trajen pomen njegovega dela je predvsem v organizaciji cerkve v Makedoniji in uvajanju jezika makedonskih Slovanov vanjo. Ustanavljal je šole, ki so imele namen pripraviti iz vrst makedonskih Slovanov cerkveno hierarhijo, ki bi zamenjala tujo, grško. Končno je bil postavljen za škofa veličke škofije (Velika – skoraj vsa Makedonija) kot prvi slovanski škof med bizantinskimi škofi v Borisovi državi. Kliment je med prvimi začel pisati tudi originalne, makedonskim Slovanom zelo dostopne sestavke. V Ohridu je zgradil samostan z lepo cerkvijo – samostani so tedaj pomenili središče prosvete in pismenosti. Klimentovo delo je bilo zaradi svoje širine izredno pomembno, saj so makedonski Slovani v primerjavi z drugimi prebivalci Borisove države po njegovi zaslugi kulturno zelo napredovali. V zvezi z njim obstajajo legende.

Pri širjenju prosvete v Makedoniji ima prev tako velike zasluge Naum. Do leta 893 je živel na Borisovem dvoru, kjer je veliko prevajal. Nato je deloval skupaj s Klimentom. Zgradil je lep samostan ob Ohridskem jezeru. Ohranilo se ni niti eno njegovo književno delo. V tem obdobju je na bolgarskem dvoru nastala nova pisava, cirilica, ki je bilo praktična od glagolice.